

Plan van aanpak
Onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen

1. Inleiding

De laatste jaren wordt in toenemende mate geconstateerd dat recreatiewoningen (vooral op recreatieparken) onrechtmatig worden bewoond. Vanuit het ministerie van infrastructuur en milieu (hierna: Inspectie) is uitdrukkelijk verzocht om handhavend op te treden tegen de onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen (hierna: o.b.v.r.) in het algemeen en in het bijzonder tegen de onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen die op recreatieparken en campings liggen.

Bij het opstellen van dit plan van aanpak is gebruik gemaakt van beschikbare documenten met betrekking tot de aanpak in andere gemeenten. Daarnaast is gebruik gemaakt van de "Beslisboom onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen" zoals vastgesteld in het Bestuurlijk Handhavingsoverleg Limburg van 30 september 2010.

In dit plan van aanpak is, met inachtneming van de beleidsnota, uitgewerkt hoe in de Gemeente Echt-Susteren met o.b.v.r. wordt omgegaan. Hierbij is tevens gezocht naar regionale samenwerking binnen de MER gemeenten en de daarbij opgedane ervaringen omtrent o.b.v.r. In de beleidsregel inzake onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen wordt beschreven wanneer handhavend wordt opgetreden en wanneer er een gedoogbeschikking kan worden verleend.

2. Definitie "onrechtmatige bewoning"

Voordat wordt uitgewerkt hoe in de Gemeente Echt-Susteren met o.b.v.r. wordt omgegaan, wordt uitgelegd wat daarmee wordt bedoeld. De definitie die wordt gehanteerd is mede gebaseerd op de door de inspectie (voorheen de VROM Inspectie) opgestelde handreiking "Onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen".

Van o.b.v.r. is sprake indien het gebruik van de recreatiewoning in strijd is met de bestemmingsplanvoorschriften en het overgangsrecht niet van toepassing is. De recreatiewoning wordt in een dergelijk geval gebruikt als hoofdverblijf. Hierbij gaat het niet om de duur van het strijdig gebruik (permanent of tijdelijk), maar om de strijdigheid van de activiteit met de geldende planvoorschriften¹.

3. Onrechtmatige bewoning in de gemeente Echt-Susteren

In de gemeente Echt-Susteren liggen drie recreatieparken:

1. recreatiepark Hommelheide in Susteren ;
2. recreatiepark Hommelhof in Susteren ;
3. recreatiepark Marisheem in Echt .

¹ Bron: inspectie van infrastructuur en milieu (voorheen VROM Inspectie), Onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen, pag. 4.

Voor de drie recreatieparken geldt dat in het ter plaatse geldende bestemmingsplan² is opgenomen dat de recreatiewoningen uitsluitend zijn bestemd voor recreatief verblijf. Het gebruik van de recreatiewoningen als hoofdverblijf is daarom verboden.

In totaal liggen in de voornoemde recreatieparken circa 350 recreatiewoningen (en in totaal circa 500 recreatieobjecten). In eerste instantie zullen wij ons op die parken concentreren, maar het onderhavige plan van aanpak geldt ook voor de enkele los bestemde, particuliere recreatiewoningen in de Gemeente Echt-Susteren. Mocht gedurende het proces blijken dat een recreatiewoning over het hoofd is gezien of er worden nieuwe recreatiewoningen gerealiseerd, dan is dit plan van aanpak ook op die recreatiewoningen van toepassing.

Op grond van BRP inschrijvingen kan worden vastgesteld dat ongeveer 50% van alle recreatieobjecten onrechtmatig wordt bewoond. De problematiek speelt een grootdeel af op Hommelheide en voor een deel op Hommelhof. Marisheem heeft geen BRP inschrijvingen maar er zal wel onderzocht worden of er permanente bewoning plaatsvindt. Er van uitgaande dat een aantal van de onrechtmatige bewoners zich bewust niet in de BRP hebben laten inschrijven (om de schijn van onrechtmatige bewoning tegen de gaan), kan worden geconcludeerd dat meer dan de helft van de recreatiewoningen in de gemeente Echt-Susteren onrechtmatig wordt bewoond. De omvang van de problematiek binnen de gemeente Echt-Susteren kan daarom "groot" worden genoemd.

4. Negatieve gevolgen onrechtmatige bewoning

De negatieve gevolgen van o.b.v.r. kunnen worden verdeeld in vier categorieën; ruimtelijk, economisch, sociaal en veiligheid. In de beleidsnota zijn, per categorie, zonder naar volledigheid te streven, een aantal voorbeelden gegeven. De negatieve gevolgen benadrukken de noodzaak om handhavend op te treden tegen de o.b.v.r.

Ruimtelijk

Permanente bewoning is in strijd met het bestemmingsplan.

Economisch

Er vindt aantasting van de lokale economie plaats doordat permanente bewoners minder geld uitgeven dan recreanten. Recreanten zullen bijvoorbeeld vaker uit eten gaan, een terras bezoeken, een uitstapje maken, een museum bezoeken of gaan winkelen.

Sociaal

Er kunnen spanningen ontstaan tussen permanente bewoners en recreanten die beiden op een andere manier hun omgeving willen inrichten. Zo zullen permanente bewoners wellicht sneller klagen over geluidsoverlast dan recreanten.

Veiligheid

De kans op onveilige situaties neemt toe omdat de omgeving niet is ingericht voor permanente bewoning, denk hierbij aan aanrijtijden hulpdiensten, verlichting en begroeiing.

5. Handhaving

In de beleidsnota is aangegeven dat de gemeenten Echt-Susteren onrechtmatige bewoning niet wil toestaan en dat daartegen zal worden opgetreden. De gemeente Echt-Susteren zal geen medewerking verlenen aan legalisatie noch zullen persoonlijke gedoogbeschikkingen voor gevallen

² Bestemmingsplan buitengebied Echt-Susteren

na 27 januari 2012 worden verleend. De Gemeente Echt-Susteren zal wel aan die personen die voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de beleidsregel een persoonsgebonden omgevingsvergunning of gedoogbeschikking te verlenen. Denk hierbij aan de peildatum 27 januari 2012. De permanente bewoners van een recreatieverblijf dient aan te tonen dat aan deze criteria wordt voldaan middels het overleggen van bewijslast zoals opgenomen in de toelichting op persoonsgebonden omgevingsvergunning.

Hieronder wordt uitgewerkt op welke wijze (onder de huidige wetgeving) tegen de onrechtmatige bewoning van recreatieverblijven wordt opgetreden.

6. De aanpak

6.1 Gedoogbeschikkingen

In de beleidsregel inzake onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen wordt beschreven wanneer handhavend wordt opgetreden en wanneer er een gedoogbeschikking kan worden verleend. Burgers komen in aanmerking voor een gedoogbeschikking als men aantoonbaar kan maken dat er permanent bewoond wordt voor peildatum 27 januari 2012.

Deze peildatum hangt samen met het op die datum ingetrokken wetsvoorstel 'Wet vergunning onrechtmatige bewoning recreatiewoningen', waarmee landelijke regelgeving van de baan was en het reguleren van onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen werd overgelaten aan de gemeenten. Onder meer door de grote bekendheid die het onderwerp in die periode (vanaf januari 2012) heeft genoten, kan er bij bewoners geen onduidelijkheid meer hebben bestaan over de vraag of het permanent bewonen van een recreatiewoning wel of niet is toegestaan.

De bewoner dient aan te tonen dat aan een aantal criteria wordt voldaan zoals opgenomen in de toelichting op persoonsgebonden omgevingsvergunning.

6.2 Actief handhaven van de recreatieve bestemming

Vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) gaat uit van een beginselplicht tot handhaving. Dit komt tot uitdrukking in de volgende overweging van de Afdeling: "Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan weigeren dit te doen. Dit kan zich voordoen indien een concreet zicht op legalisatie bestaat. Verder kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien."

In deze overweging geeft de Afdeling aan dat het bestuursorgaan in beginsel verplicht is om handhavend op te treden in het geval van overtreding van bestuursrechtelijke voorschriften. Afzien van handhaving is alleen toegestaan als sprake is van bijzondere omstandigheden. Daarbij onderscheidt de Afdeling twee situaties: indien concreet zicht op legalisatie bestaat³ en als handhaving onevenredig is in verhouding tot het daarmee te dienen belang⁴.

6.1.1 De bewijspositie van de gemeente

³ De Afdeling neemt met betrekking tot toestemmingsfiguren zoals ontheffingen concreet zicht op legalisatie aan indien een aanvraag tot verstrekking van de toestemmingsfiguur is ingediend die verleend zou kunnen worden.

⁴ Bijzondere omstandigheden kunnen volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling slechts tot het oordeel leiden dat handhavend optreden onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, indien sprake is van incidentele overtredingen en / of overtredingen van geringe ernst.

De bovengenoemde beginselplicht tot handhavend optreden bestaat, indien een publiekrechtelijk voorschrift wordt overtreden. Toegespitst op de handhaving van het gebruiksverbod in het bestemmingsplan, moet het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Echt-Susteren (hierna: B&W), voldoende aannemelijk zien te maken dat betrokkene het recreatieverblijf onrechtmatig bewoont en daarmee het toepasselijk gebruiksverbod in het bestemmingsplan overtreedt. Daartoe moeten B&W aannemelijk maken dat het recreatieverblijf het hoofdverblijf van betrokkene is.

De bewijslastverzameling is essentieel voor het slagen van een handhavingsprocedure. B&W heeft in dat verband het eerste bewijsrisico en is als eerste aan zet om het bewijs van onrechtmatige bewoning te leveren.

Slaagt B&W er niet in om voldoende bewijsmiddelen te verzamelen, dan kan het handhavingsbesluit niet op goede gronden worden genomen. Slaagt B&W er wel in en wordt vermoed dat haar stellingen juist zijn, dan ligt het vervolgens op de weg van betrokkene om het vermoeden van B&W beargumenteerd in twijfel te trekken.

Volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) kan voor het vaststellen van onrechtmatige bewoning worden volstaan met het verzamelen van feiten en omstandigheden die de conclusie rechtvaardigen dat de recreatiewoning fungeert als centrum van de sociale en culturele activiteiten van de betrokkene. Inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (hierna: BRP) levert, samen met enkele andere administratieve bewijslasten, al voldoende vermoeden van bewoning op. Als aanvulling kunnen er ook nog controles plaatsvinden. Ook een verklaring van betrokkene (parkbeheerder/eigenaar woning of huurder van de woning) dat hij woonachtig is op het recreatieadres, is in beginsel voldoende⁵.

Is van de beide voorbeelden geen sprake, dan zal aan de hand van diverse feiten, verklaringen en omstandigheden de onrechtmatige bewoning aannemelijk moeten worden gemaakt. Hieronder komen een aantal 'standaard' bewijsmiddelen aan bod.

6.1.1.1 Administratief onderzoek (binnenwerk)

Omdat onrechtmatige bewoners zich steeds beter bewust zijn van het feit dat inschrijving in de BRP een krachtig bewijsmiddel vormt voor het onrechtmatig gebruik van de recreatiewoning, schrijven zij zich steeds vaker niet meer in. Waar minder vaak rekening mee wordt gehouden is dat ook de inschrijving in Gemeentelijke of externe administraties aanwijzingen kunnen bevatten die kunnen duiden op onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen. Hieronder worden daarvan een aantal voorbeelden gegeven. Daarbij wordt vermeld dat de verzameling van bewijs is beperkt door de eisen die de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp) stelt. Het binnen de privacyregels verzamelen van bewijsmateriaal is daarom een belangrijk aandachtspunt (zie ook www.cbpweb.nl).

6.1.1.1.1 Gemeentelijke administraties

- Administratie in het kader van de Leerplichtwet (registratie van leerlingen op plaatselijke scholen);
- Gemeentelijke belastingadministratie;
- Administratie met woningzoekenden (inschrijving als woningzoekende);

⁵ Het is niet verstandig om het vermoeden dat iemand onrechtmatig in de recreatiewoning verblijft uitsluitend te baseren op de inschrijving in de BRP. Als de betrokkene zich dan tijdens de procedure inschrijft op een ander adres, beschikt B&W over geen enkele aanwijzing.

- Registratie van het aanbieden van huisvuil;
- Uitkeringsadministratie (is er op het recreatieadres een uitkering aangevraagd?);
- Huursubsidieadministratie (is op het recreatieadres (in het verleden) huursubsidie aangevraagd?);
- Administratie Wet voorzieningen gehandicapten (is er voor het recreatieadres subsidie op grond van de Wvg aangevraagd?);
- Administratie omgevingsvergunning (de omvang en de hoedanigheid van bouwwerken kunnen duiden op onrechtmatige bewoning).

6.1.1.1.2 Externe administraties

- BRP van andere gemeenten: indien bekend is waar betrokkene staat ingeschreven kan worden uitgezocht of betrokkene daar ook daadwerkelijk woont;
- Belastingdienst: informatie over hypotheekrenteaftrek woning via de voorlopige aanslag en huur- en zorgtoeslag;
- Ziektekostenverzekeringen; informatie over opgegeven woonadres;
- Kentekenregistratie van de Rijksdienst voor het wegverkeer: informatie over het opgegeven woonadres;
- Woningcorporaties: informatie over het opgegeven woonadres;
- Energie- en waterleidingbedrijven: informatie over het opgegeven woonadres en over verbruik;
- Telecombedrijven: informatie over het opgegeven woonadres, gebruik telefoon en gebruik internet;
- Telefoongids: informatie over adres telefoonaansluiting;
- Lidmaatschap lokale verenigingen / bibliotheek; inschrijving bij een lokale vereniging en / of de plaatselijke bibliotheek kan het vermoeden dat sprake is van onrechtmatige bewoning ondersteunen;
- Nachregister van de ondernemer die mogelijkheid tot nachtverblijf biedt;
- Inschrijving in de Kamer van Koophandel: indien de betrokkene zijn bedrijf heeft ingeschreven op het recreatieadres, dan kan dit een aanwijzing zijn;
- Kadaster (gekoppeld aan het BRP); informatie over het opgegeven woonadres en over eventueel andere ingeschreven bewoners.

6.1.1.2 Het veldonderzoek (buitenwerk)

In beginsel wordt geen veldonderzoek uitgevoerd maar wordt een administratief onderzoek uitgevoerd. Indien er niet voldoende bewijs verzameld kan worden dan kan er veldonderzoek plaatsvinden. Regelmatige controles waarbij actief wordt gekeken of in 'verdachte' woningen personen aanwezig zijn, kan van groot belang zijn om handhavend te kunnen optreden. Waarnemingen ter plaatse kunnen de eerste aanwijzingen zijn dat een recreatieverblijf onrechtmatig wordt bewoond.

Bovendien kunnen deze controles als aanvullend bewijsmateriaal fungeren, indien bij B&W al het vermoeden van onrechtmatige bewoning bestaat. Daarnaast kan worden gekeken naar uiterlijke kenmerken die aanwijzingen voor onrechtmatige bewoning kunnen opleveren. Daarbij kan worden gedacht aan gesloten gordijnen, een goed onderhouden tuin, een geparkeerde auto waarvan het nummerbord kan worden nagezien, rook uit de schoorsteen, huisdieren, wasgoed en fysieke aanwezigheid van de betrokken bewoner(s).

De bewijswaarde van gedegen controles ligt hoog. Voorwaarde is wel dat regelmatig wordt gecontroleerd en dat de bevindingen uitvoerig worden vastgelegd in controlerapporten. In dit kader is het vooral van belang dat niet 'enkel' wordt volstaan met een standaardlijst waarop bepaalde relevante zaken zoals 'planten voor de ramen' en 'tuinmeubilair aanwezig' worden aangevinkt. Het

is zaak aanvullend en gemotiveerd te beschrijven waarom de controleur vindt dat sprake is van een bewoonde indruk. Het is van belang om conclusies te trekken uit de verrichte waarnemingen over voornoemde zaken. Het is tevens belangrijk om de constatering te visualiseren. Bij de omschrijving 'de tuin maakt een verzorgde indruk' kan bij iedereen een ander beeld bestaan. Een duidelijke foto van het recreatieverblijf, evenals een beschrijving waaruit de verzorgde indruk bestaat, is dan zeer waardevol.

Wanneer een persoon niet in de BRP is ingeschreven, wordt het lastiger om aan te tonen dat sprake is van onrechtmatige bewoning. Van een onmogelijke opgave is echter geen sprake. Uit een aantal uitspraken van de Afdeling kan worden afgeleid dat controlegegevens en andere bewijsmiddelen ook zonder inschrijving in de BRP voldoende bewijs kunnen opleveren voor een gerechtvaardigd vermoeden van onrechtmatige bewoning.

Zo nam de Afdeling genoegen met processen-verbaal van controles, die waren verricht in een aaneengesloten periode van ruim een jaar voorafgaand aan het dwangsbesluit (onder andere in de voor recreatie niet aantrekkelijke wintermaanden), de frequente aanwezigheid van de bewoners, hun auto's, post en huisdieren⁶.

6.1.2 Vooraankondiging last onder dwangsom

Voordat een last onder dwangsom kan worden opgelegd, moet eerst een vooraankondiging naar de overtreder worden gestuurd. Immers, B&W moeten de overtreder op grond van artikel 4:8 Awb de gelegenheid geven zijn zienswijze over het voornemen tot handhaving naar voren te brengen. Naar aanleiding van de ingediende zienswijze kan worden beoordeeld of het handhavingstraject moet worden gestaakt of voortgezet.

6.1.3 Opleggen last onder dwangsom

Indien de zienswijze geen aanleiding geeft om af te zien van handhavend optreden, zal B&W de recreatieve bestemming actief handhaven. B&W beschikken daartoe over twee instrumenten: de een last onder bestuursdwang (zie artikel 5:21 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)) of de last onder dwangsom (zie artikel 5:32 Awb).

Omdat een last onder bestuursdwang er toe zal leiden dat ook het toegestane recreatieve gebruik onmogelijk wordt gemaakt (denk aan bijvoorbeeld aan verzegeling van de recreatiewoning), wordt doorgaans gekozen voor het opleggen van een last onder dwangsom.

6.1.3.1 Procedure opleggen last onder dwangsom

Procedureel ziet het opleggen van een last onder dwangsom er (doorgaans) als volgt uit:

Stap 1: verzamelen en analyseren van het bewijs dat er sprake is van onrechtmatige bewoning.

Stap 2: vooraankondiging en overleg met de overtreder. De overtreder wordt gehoord en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze over het voorgenomen besluit kenbaar te maken (overeenkomstig artikel 4:8 Awb) danwel de onrechtmatige bewoning wordt beëindigd wat leidt tot het stoppen van de procedure.

⁶ Ab 8 maart 2006, nr. 200503812/1 (Hellevoetsluis) en Ab 25 januari 2006, nr. 200504227/1 (Lochem) en Ab 19 oktober 2005, nr. 200500395/1 (Ermelo)

6.1.3.1.1 Begunstigingstermijn

Artikel 5:32a, tweede lid Awb verplicht B&W in het geval een last onder dwangsom wordt opgelegd die strekt tot het ongedaan maken van (de gevolgen van) een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding, een termijn te stellen gedurende welke de aangeschrevene de last kan uitvoeren zonder dat een dwangsom wordt verbeurd. Deze termijn wordt de begunstigingstermijn genoemd.

Bij het bepalen van de begunstigingstermijn speelt het criterium 'redelijkheid bij handhaving' een belangrijke rol. De gekozen termijn moet redelijk zijn en in ieder geval voldoende lang om de aangeschrevene ook daadwerkelijk in staat te stellen de last uit te voeren, maar ook weer niet 'wezenlijk langer' dan nodig is. Kortom, als B&W besluiten tot handhaving over te gaan, dan dient zij de onrechtmatige bewoners op grond van vaste jurisprudentie⁷ een redelijke termijn te gunnen om elders reguliere woonruimte te betrekken.

Begunstigingstermijnen van zes maanden tot één jaar worden aanvaard in de jurisprudentie. Sommige gemeenten hanteren als begunstigingstermijn een vaste termijn, van bijvoorbeeld één of twee jaar. Andere gemeenten hanteren een ratoberekening. Naarmate de bewoner langer onrechtmatig in zijn recreatiewoning verblijft, krijgt hij een langere termijn om andere woonruimte te vinden.

In Echt-Susteren wordt bij onrechtmatige bewoning van recreatiewoning een vaste begunstigingstermijn gehanteerd van een jaar. Een dergelijke begunstigingstermijn wordt lang genoeg geacht om alternatieve woonruimte te zoeken en aldus de overtreding te beëindigen. Deze termijn wordt echter onder bepaalde omstandigheden (toegeven dat er permanent gewoond wordt) verruimd naar één jaar. Dit wordt echter nog nader uitgewerkt in beleidsregels. Het uitgangspunt zal zijn dat de overtreder, om voor toepassing van de langere begunstigingstermijn (een jaar) in aanmerking te komen, vóór een bepaalde datum moet toegeven dat hij onrechtmatig in de recreatiewoning woont. Maakt de overtreder dit niet aannemelijk als wel voor alle nieuwe gevallen van onrechtmatige bewoning dan zal een begunstigingstermijn van een jaar gelden.

6.1.2.1.2 Modaliteit en hoogte dwangsom

Voor wat betreft de wijze van oplegging van een last onder dwangsom per tijdseenheid of per overtreding bestaat een redelijke vrijheid. Wel kan de aard van de overtreding de vrijheid beïnvloeden. Als de overtreding bestaat uit het laten voortduren van een niet gewenste situatie, kan niet worden gekozen voor een dwangsom per overtreding, maar voor een dwangsom per tijdseenheid of een bedrag ineens. Per tijdseenheid respectievelijk op één moment na het verloop van de begunstigingstermijn zal vervolgens ook moeten worden gecontroleerd of nog altijd sprake is van een strijdige situatie waarin de dwangsom verbeurd verklaard kan worden.

Om discussie te voorkomen wordt met een duidelijk omschreven tijdseenheid gewerkt. In de last onder dwangsom wordt daarom uitdrukkelijk (met datum) aangegeven tot wanneer een overtreder de gelegenheid heeft om de overtreding te beëindigen.

Volgens artikel 5:32b, eerste lid Awb stelt B&W de dwangsom vast op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last.

De Awb noemt geen (maximale) hoogten van dwangsommen, wel worden in artikel 5:32b Awb criteria gegeven voor het vaststellen van de hoogte. Zo moet het bedrag 'in redelijke verhouding

⁷ Ab 6 juni 2005, LJN AT8769. Zie o.a. ook Ab 26 november 2009, Abkort 2009, 489

staan tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van het opleggen van de dwangsom'

Zoals blijkt uit voorbeelden op de site van de VNG hanteren de gemeenten Apeldoorn, Buren, Losser en Staphorst steeds een termijn van een maand / vier weken. De maxima van de te verbeuren dwangsommen lopen uiteen van € 25.000.- tot € 90.000.-.

In Echt-Susteren wordt, bij overtreding van de planregels en na het overschrijden van de begunstigingstermijn een dwangsom van € 4.000.- (per kalendermaand) opgelegd. Het maximumbedrag dat aan dwangsommen kan worden verbeurd bedraagt € 48.000.- (12 maanden x € 4.000.-).

6.1.2.1.3 Invordering dwangsom

Indien een dwangsom wordt verbeurd dan dient die verbeurde dwangsom (op grond van artikel 5:33 Awb) binnen zes weken nadat zij van rechtswege is verbeurd te worden betaald. De bevoegdheid tot invordering verjaart na een periode van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd (zie artikel 5:35 Awb). Indien de betalingstermijn verstrijkt, beslist de gemeente, alvorens aan te manen tot betaling van de dwangsom, op grond van artikel 5:37, eerste lid van de Awb over de invordering van een dwangsom (invorderingsbeschikking). Die beslissing behelst een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit. Nadat de invorderingsbeschikking is genomen, zal een gemeente op grond van artikel 4:112 Awb schriftelijk aanmanen tot betaling. Bij niet-betaling na aanmaning zal op grond van artikel 5:10, tweede lid van de Awb invordering volgen door middel van een dwangbevel. Daarbij zal een gerechtsdeurwaarder worden ingeschakeld. De daarmee gepaard gaande kosten worden verhaald op de overtreder.

Verder moet worden opgemerkt dat met het verbeuren en betalen van de verbeurde dwangsommen de overtreding niet wordt "afgekocht". Mocht de overtreder, ondanks het verbeuren van de maximale dwangsom, niet hebben voldaan aan de bovengenoemde last, dan is een gemeente bevoegd een nieuw dwangsombesluit te nemen, dan wel te besluiten om de voornoemde overtreding door middel van bestuursdwang op eigen beweging te (laten) beëindigen en de kosten hiervan op de overtreder te verhalen.

7. Uitvoering beleid

De uitvoering van het beleid zoals beschreven in de beleidsnota kan worden onderverdeeld in twee fases:

1. de fase waarin een inhaalslag moet worden gemaakt en;
2. de structurele fase

7.1 De inhaalslagfase

De inhaalslagfase kan weer worden onderverdeeld in:

1. de inventarisatiefase
2. de uitvoeringsfase

Ad1. De inventarisatiefase zal een groot beslag leggen op de beschikbare capaciteit en middelen van het betrokken projectmedewerkers. Immers, er zijn geen actuele gegevens, met uitzondering van de BRP en kadastragegevens, voorhanden en het in kaart brengen van de strijdige situaties en het verzamelen van het benodigde bewijs zal tijd kosten. Echter, voordat de uitvoeringsfase van start kan

gaan zal duidelijk en gemotiveerd in kaart moeten zijn gebracht wie in overtreding is. Verzamelen van administratief bewijs is hierbij leidend.

Ad2. Zodra gemotiveerd in kaart is gebracht wie in overtreding is, kan worden gestart met de uitvoeringsfase. Ook voor deze fase geldt dat een groot beslag op de beschikbare (juridische) capaciteit en middelen wordt gelegd. Immers, verwacht wordt dat een groot aantal gevallen van onrechtmatige bewoning aan het licht zullen komen. Bewoners die er aantoonbaar wonen voor de peildatum 27 januari 2012 kunnen een persoonsgebonden gedoogbeschikking aanvragen.

7.2 De structurele fase

In de structurele fase worden nieuwe gevallen aangepakt. Aangezien het zwaartepunt van de werkzaamheden plaatsvindt bij de inhaalslag, zal de structurele fase aanzienlijk minder capaciteit en middelen in beslag nemen. Indien gemeente nieuwe gevallen wil (blijven) aanpakken, zal hiervoor capaciteit moeten worden vrijgemaakt. Als die taak wordt belegd bij de MER-OD, zullen hiervoor uren worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2017 e.v.

8. Communicatie

Het is belangrijk dat de mensen goed worden geïnformeerd over het voornemen om handhavend op te gaan treden tegen de o.b.v.r. Deze informatie kan worden verstrekt door middel van een brief aan de bewoners / eigenaren van de recreatiewoningen. Ook verdient het aanbeveling om voor een publicatie in de huis- aan huisbladen en een melding op de gemeentelijke website en één of meerdere informatieavonden voor de bewoners van de recreatieparken te zorgen. Ook is het wenselijk om de medewerkers van de gemeente bij de communicatie te betrekken.

Het is zaak duidelijk aan te geven waarom handhavend wordt opgetreden en op welke wijze te werk zal worden gegaan. Ook is het wenselijk om kort in te gaan op de rol van de toezichthouders en hun bevoegdheden.

Verwacht wordt dat van deze informatie een preventieve werking uitgaat. Niettemin is het wenselijk om verdere preventieve maatregelen te treffen. In de volgende paragraaf wordt uitgewerkt welke preventieve maatregelen kunnen worden getroffen om de omvang van het probleem in de toekomst te verkleinen en beheersbaar te maken.

9. Preventieve maatregelen

De volgende preventieve maatregelen zullen bijdragen aan het beheersbaar maken van het probleem.

- Gemeentelijke brochure over o.b.v.r. uitbrengen;
- Informatie over o.b.v.r. op de website van de Gemeente Echt-Susteren plaatsen;
- Makelaars, notarissen, parkbeheerders, de VVV en de eigenaren van recreatiewoningen vragen behulpzaam te zijn bij de voorlichting van toekomstige folders. Gedacht wordt aan het verstrekken van de bovengenoemde brochure;
- Medewerkers van de gemeente vragen alert te zijn recreatiewoningen die te koop worden aangeboden (op www.funda.nl, de regionale dagbladen en de huis- aan huisbladen. Als in de advertentie niet uitdrukkelijk wordt vermeld dat de recreatiewoning niet als hoofdverblijf mag worden gebruikt, dan moet de betrokken adverteerder schriftelijk (door middel van een standaardbrief) worden gewezen op het gebruiksverbod zoals opgenomen in het betreffende bestemmingsplan;
- Oprichten van publicatieborden bij de ingang van de recreatieparken (op gemeentegrond). De tekst zou kunnen luiden: "Welkom in dit recreatiepark. Wij wijzen u erop dat het verboden is

de woningen op dit park als hoofdverblijf te gebruiken. De Gemeente Echt-Susteren treedt handhavend op als blijkt dat dit verbod genegeerd wordt. Voor meer informatie kunt u tijdens kantooruren terecht bij het Publiekscentrum van de Gemeente Echt-Susteren aan de nieuwe markt 55 te Echt.

- Op dit moment wordt al een informatiebrief verstrekt aan degenen die zich bij het loket Burgerzaken melden om zich in te schrijven op een perceel met een recreatieve bestemming. In die brief kan worden aangegeven dat het verboden is om een recreatiewoning als hoofdverblijf te gebruiken. Ook kan worden aangegeven dat de toezichthouder over de inschrijving zal worden geïnformeerd en zal betrokkene worden gevraagd een verklaring te ondertekenen waarin deze bevestigt informatie over o.b.v.r. te hebben ontvangen en op de hoogte te zijn van de geldende regels.
- Publiceren over de stand van zaken in de regionale dagbladen en de huis- aan huisbladen. Het is belangrijk duidelijkheid en openheid naar de burgers te verschaffen.

10. Planning

Samenvattend ziet de planning er als volgt:

twee kwartaal 2016: Algemene informatieavond voor de bewoners van de recreatieparken (voornamelijk Hommelheide).

Vanaf: derde kwartaal 2016 Onderzoek gemeentelijke administraties

Vanaf: derde kwartaal 2016 Onderzoek externe administraties

Vanaf: vierde kwartaal 2016 Vooraankondiging last onder dwangsom

Vervolgens moeten de naar aanleiding van de vooraankondiging ingekomen zienswijzen worden weerlegd. Zodra de zienswijzen zijn weerlegd, kan een last onder dwangsom worden opgelegd. Wanneer precies met het opleggen van een last onder dwangsom kan worden gestart kan nog moeilijk worden bepaald. Immers, op dit moment is het moeilijk om in te schatten hoeveel zienswijzen er worden ingediend en hoeveel werk (en tijd) gemoeid is met de weerlegging daarvan. Hetzelfde geldt voor het bestuderen bezwaarschriften, het weerleggen van de bezwaargronden en de behandeling bij de adviescommissie. Zodra de hoorzittingen bij de adviescommissie hebben plaatsgevonden en de commissie een advies heeft uitgebracht kunnen B&W beslissen op de ingediende bezwaarschriften. Vervolgens kunnen overtreders bij de rechtbank beroep aantekenen tegen de beslissing op bezwaar. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden aangetekend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hier geldt dat op voorhand moeilijk kan worden ingeschat wanneer het beroep door de rechtbank en het hoger beroep door de Afdeling bestuursrechtspraak wordt behandeld.

11. Opmerkingen

11.1 Behandeling bezwaarschriften

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat bij de ontvangst van een bezwaarschrift (overeenkomstig artikel 7:10, eerste lid Awb) meteen een brief moet worden verstuurd waarin wordt aangegeven dat een beslistermijn van tien weken geldt voor het beslissen op het bezwaarschrift. Eventueel kan de beslistermijn ook nog eens worden verdaag met bijvoorbeeld vier weken. Gebeurd dat niet dan kunnen (gezien de te verwachten hoeveelheid bezwaarschriften) problemen ontstaan op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

11.2 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Ingevolge deze wet moet persoonsgegevensverwerking worden aangemeld bij het College voor de bescherming van de persoonsgegevens (CBP). Daarbij is er op grond van de Wbp een zogeheten informatieplicht dat inhoudt dat voordat gegevens worden verzameld over het gebruik van recreatieverblijven, betrokkenen daarvan schriftelijk op de hoogte moeten worden gesteld. Een goede mogelijkheid hierbij is het moment dat iemand zich inschrijft in de BRP, direct een standaardbrief te doen toekomen waarin dit is vermeld. Op grond van de thans geldende Wbp is het noodzakelijk om een goede registratie van gegevens te hebben. Hiervan moet ook melding worden gedaan bij de Registratiekamer.